

22.11.2016

Kokous: 29th Meeting of the Focal Point network
Paikka: First Hotel Linné, Uppsala (Ruotsi)
Aika: 8–9.11. 2016
Osallistuja: Kirsi-Maarit Siekkinen, Evira

Järjestyksessään 29. Focal Point (FP) -kokous järjestettiin Uppsalassa. Kokouksen puheenjohtajana toimi Jeff Moon EFSAsta. Kaikki maat olivat läsnä Sveitsiä, Itävaltaa ja Viroa lukuun ottamatta. Espanja osallistui kokoukseen (vaihtelevasti toimivan) videon välityksellä. Tällä kertaa uusia jäseniä kokoukseen osallistui vain Romaniasta.

Kokouksessa käsiteltiin mm. EFSAn pääjohtajan jäsenmaavierailuja, toimeenpantavana olevan EUn yhteisen riskinarviointiagendan tilannetta, kansallisia verkostoja, EFSAn koulutus/vaihto-ohjelman tilannetta ja uuden Artikla 36 -konseptin sekä FP -raporttien viimekuulumisia.

Lisäksi kuulumme esitykset EFSAn kemiallisten vaarojen tietopankista, EUn laajentumispuitteisiin liittyvästä EFSAn tukiohjelmasta ja viimeisimmät uutiset EFSAn rahanhakukuulutuksista.

Jäsenmaista Suomi ja Ruotsi esittelivät yhteisprojektia riskien luokittelusta. Belgia kertoi FPn ja kansallisten asiantuntijoiden välisen viestinnän parantamisesta. Italia kertoi osallistumisestaan EFSAn virkamiesvaihto-ohjelmaan ja zoonooseihin liittyvistä datalähteistä. Ruotsi jakoi tietoa järjestämästään pohjoismaisesta *riskbenefit* -työpajasta ja Ranska piti esityksen juuri valmistuneesta pikkulapsiin liittyvästä TDS -raportista. Saksa puolestaan kertoi järjestämästään FP -tapahtumasta.

Kokouksessa kuultiin myös katsaus Advisory Forumin (AF) viimeisimmästä kokouksesta, sekä tulossa olevasta kokouksesta.

Kaikki kokouksessa pidetyt esitykset löytyvät EFSAn sivuilta. Katso ne [tästä](#).

Per Bergman Ruotsin Elintarvikevirastosta ([Livsmedelsverket](#)) & SEn AF esitti isäntien tervehdyksen ja nosti esiin FPien EFSAlle tekemän työn, sen arvostuksen ja hyvän yhteistyön mm. AFn jäsenten apukäsinä. Per myös alusti FIn ja SEn yhteisesitystä (jossa esittelimme Eviran ja Livsmedelsverketin suunnitelmaa yhteisprojektia riskienluokittelusta) kertomalla toimeenpantavana olevan EUn riskinarviointiagendan (EU RAA) tilanteesta ja siihen liittyvistä projektiaihe-ehdotuksista, joilla vahvistetaan eurooppalaista yhteistyötä ja aikaansaadaan jäsenmaavetoisia ”yhteisprojekteja” muiden jäsenmaiden ja EFSAn kanssa.

Chistina Greco Ruotsin Valtion Eläinlääketieteellisestä laitoksesta ([SVA](#)) esitelmöi kokouksen aluksi **SEn antibioottimikrobiresistenssilanteesta** ja siihen liittyvistä strategioista. Luennossa keskityttiin erityisesti alkutuotantoon ja spekulointiin SEn alhaisen resistenssilanteen syitä. Syyt lienevät pitkälle samoja myös Suomessa ja Norjassa, joissa kaikissa hyvän eläintautitilanteen eteen on tehty (kaikkien toimijoiden osalta) töitä; esim. kiinnittämällä huomiota eläinten olosuhteisiin sen sijaan, että olisi lääkitty kokonaisia eläinryhmiä antibiooteilla. Chistina kertoi, että toimivan tautisuojausten ansiosta SEssä on mahdollista esim. kasvattaa siipikarjatuotannonvolyymiä siten, ettei antibioottien käyttöä tarvitse samanaikaisesti lisätä. Myös kuluttajien asenteella ja antibiootilla kasvatetun eläimenlihan arvostuksella on ollut SEssä oma merkityksensä.

Seuraavaksi käytiin läpi EFSAn pääjohtajan **Bernhard Urlin viimeaikaiset vierailut jäsenmaissa: SK, FI ja SE**. Maiden esityksissä keskityttiin erityisesti kuvaamaan em. maiden tulevia riskinarviointiprojekteja ja niiden sovittamista EU RAA:n. SK kertoi parasiitteihin ja vektorivälitteisiin tauteihin keskittyvästä projektistaan, jonka tarkoituksena on ensimmäisen vaiheen osalta toimia esiselvityksenä kansalliselle riskinarvioinnille ja alueellisille riskinhallintapäätöksille. Toisessa vaiheessa projektiin ovat osallistumassa myös AT, HU ja CZ. SK järjesti aiheesta työpajan ”*The spread of harmful organisms in terms of protection of the human and animal health*” 16.11.2016.

FI ja SE pitivät yhteisesityksen Eviran ja Livsmedelsverketin riskienluokitteluun liittyvästä yhteisprojektista ”*Evidence based risk ranking of chemical and microbiological hazards in food*”.

Projektissa on tarkoituksena: 1) tehdä kirjallisuusselvitys, jossa tunnistetaan samankaltaisuuksia ja eroja menetelmissä, sisällöissä ja aineistoissa; 2) soveltaa ja kehittää menetelmää kemiallisten vaarojen luokitteluun ja 3) järjestää työpaja elintarvikevaarojen riskiluokittelusta. Projektin tuotoksena saadaan aikaan työkaluja joilla parannetaan päätöksentekoa ja riskiviestintää. Se myös lisää mikrobiologisen ja kemiallisen riskinarvioinnin harmonisointia ja kannustaa jäsenmaita kokemusten jakamiseen sekä tunnistamaan tulevaisuuden tutkimustarpeita. EFSA kertoi riskienluokittelusta keskustellun jo useita vuosia ja piti hyvänä, että me pohjoiset naapurimaat olemme tarttuneet aiheeseen. FR ilmoitti jo olevansa kiinnostunut projektin tuloksista.

Marina Koussathana EFSAsta kertasi vielä videon välityksellä EFSAn pääjohtajan viimeaikaisten vierailujen sisällöt ja projektiaiheet, sekä kiitti maita hyvistä ohjelmista ja järjestelyistä. Seuraavaksi BU vierailee HUssa ja ensi vuonna vielä loppuissa maissa (n = 9). Marina ehdotti, että jäljellä olevat maat alkaisivat jo hyvissä ajoin (vähintään 4 kk ennen vierailua) miettimään vierailujen sisältöä ja muistutti, että AFn ja FPn välinen yhteistyö on tärkeää vierailun onnistumisen kannalta. EFSA jakoi myös DMS -linkin jo pidettyjen vierailujen ohjelmiin ja EFSAn vierailuista kirjoittamiin ”matkaraportteihin”.

EFSA:n Jeff Moon kertoi lyhyesti **viimeisimmän AF -kokouksen kuulumiset** ja esitteli AFn toimintaa koskevan hallintokomitean päätöksen, jossa on myös kirjaus FPien roolista. FPt pitivät asiaa tervetulleena uudistuksena; nyt FPlla on pitkään toivottu kirjaus työstään jossain virallisessa dokumentissa. Tervetulleeksi toivotettiin myös kirjaus AFn roolista, joka liittyy Artikla 36 organisaatioihin.

Julia Finger EFSAsta kertoi **EUn yhteisen riskinarviointiagendan tilanteesta ja siihen kerätyistä projektiaihe-ehdotuksista**. Kaikkiaan 12 jäsenmaata on jättänyt tähän mennessä oman ehdotuksensa. Kaiken kaikkiaan EFSA on saanut 45 ehdotusta (mukaan lukien FIn ja SEn yhteisehdotus riskienluokittelusta). EFSA kertoi myös, että nyt kerättyä katalogia ei ole suljettu ja maat, jotka eivät ole vielä toimittaneet projektiaihe-ehdotustaan voivat lähettää niitä 25.11 asti. Stef Bronzwaer EFSAsta kertoi videon välityksellä, että maat voivat myös lähettää lisää projekti-ideoita ja myös sellaisista aiheista joita ei tunnistettu Delphi -menetelmällä (esim. eläinten terveyden ja hyvinvoinnin alalta). Seuraavaksi jäsenmaiden on tarkoitus valita ehdotetuista projektiaiheista ne joista ovat kiinnostuneita. DMS:ssä on katalogi jäsenmaiden jättämistä projektiaihe-ehdotuksista.

Seuraavaksi kuultiin esityksiä, jotka liittyivät **kansallisiin verkostoihin ja verkostoitumiseen**. EFSA oli tehnyt viime kokouksessa tehtyjen ryhmätöiden ja niistä kirjoitettujen muistioiden pohjalta dokumentin, joka pureutuu esiin tulleiden ongelmien ratkaisuihin ja verkostoitumisen edelleen parantamiseen. FPt voivat jättää dokumenttiin kommentteja 16.12 asti. Keskusteluissa otettiin esille maiden erilaisuus ja se, että kaikki ratkaisut eivät toimi kaikille. NO rauhoitteli kollegojaan toteamalla, ettei tässä ole sen kummempaa kyse, kun vaan jakaa EFSAsta saadut viestit oikeille kansallisille henkilöille.

BE esitteli kansallisille asiantuntijoille tehdyn kyselyn tuloksia, jossa oli selvitetty miten FPn ja asiantuntijoiden välistä viestintää voitaisiin parantaa. Kyselyn vastausprosentti oli 19. Tulosten mukaan asiantuntijat pitivät FPn kautta saamia tietoja pääsääntöisesti hyödyllisinä ja niiden määrää sopivana. Lisäksi asiantuntijat halusivat saada edelleen vastaavia tietoja FPn kautta. 77 % vastaajista ilmoitti ettei saa vastaavia tietoja muuta kautta (23 % ilmoitti saavansa FPn lähettämiä viestejä myös suoraan EFSAlta). EFSA vastasi tähän lupaamalla, että se yrittää jatkossa välttää FPien kanssa päällekkäistä viestinvälitystä.

EFSA:n Isabelle Hubert ja Elena Caprioli kertoivat videon välityksellä kyselytuloksista, johon FPt olivat mieltäneet itselleen **mieluisimpia viestinvälitystapoja EFSAsta saaduille viesteille ja materiaalille**. Kyselyn vastausprosentti oli 75. Tulosten perusteella FPt halusivat viestit (joita EFSA toivoi heidän jakavan edelleen maissaan) mieluiten s-postilla ja niin aikaisessa vaiheessa kuin mahdollista. Tulosten perusteella selvisi, että FPt käyttävät kansallisina viestinvälityskanavina eniten s-postia, seuraavaksi eniten somea ja sitten kansallisia FP -sivuja.

EFSA:n viestintä toivoi seuraavaksi FPien viestinvälitysapua SNE -hakukuulutuksen yhteyteen ja kertoi EFSA aikovan kääntää hakukuulutukset kaikille EU -kielille. Keskusteluissa useat FPt pitivät tätä tarpeettomana, mutta asia oli jo päätetty toteuttaa.

EFSA informoi avaavansa ensi keväällä asiantuntijahaun tiedepaneeleihin ja tiedekomiteaan seuraavalle kolmivuotiskaudelle.

Seuraavaksi EFSA kävi läpi prosessiin jolla **maat jakavat tietoa jäsenmaiden riskinarviointisuunnitelmista ja valmistuneista hankkeista** (*Table on Main Forthcoming Risk Assessment Activities*) ja kertoi mitkä maat (*FI mukaan lukien*) jakavat tietoa taulukolla. Koska taulukko on valtavan pitkä ja sitä kautta suhteellisen vaikealukuinen EFSA ehdotti, että jatkossa taulukko koostetaan vain uusista aktiviteeteista. Kokoukseen osallistunut SEn AF säästi taulukon vaikeakäyttöisyydestä ja piti aika vanhanaikaisena käyttää tiedonjakotarkoitukseen Excel -taulukkoa. Keskusteluissa FPt toivoivat, että taulukko integroitaisiin tekeillä olevaan uuteen SCAIE -tiedonvaihtojärjestelmään (tulee korvaamaan IEPn). DEn mielestä uuteen järjestelmään pitäisi integroida mahdollisuuksien mukaan myös EU RAA projektiaihe-ehdotukset. EFSA kannusti FPja keskustelemaan ja käymään läpi taulukon sisältöä maidensa AF kanssa ennen AFn kokouksia (*tämä on jo käytäntönä Flssä*). FPja pyydettiin myös päivittämään taulukkoa 25.11 mennessä FPien luomien MS -tilien kautta.

EFSA:n Nicole Le Gourierec kertoi videon välityksellä **EFSA:n koulutus/vaihto-ohjelman tilanteesta** (*European Food Risk Assessment Fellowship Programme EU-FORA*). Koulutusohjelma on tarkoitettu lähinnä tutkijauraa aloitteleville ja vähän varttuneemmille tutkijoille. Koulutus alkaa EFSAssa (Parmassa) kolmen viikon kurssilla. Tämän jälkeen koulutettavat siirtyvät omaan koulutuspaikkaansa, joka sijaitsee ohjelmaan osallistuvien Euroopan maiden isäntälaitoksissa. Koulutus sisältää vuoden aikana myös erillisiä EFSA:n räätälöimiä kurseja (koulutusmoduuleita), jotka järjestetään Wienissä, Berliinissä ja Ateenassa. Parhailaan EFSA hakee uusia koulutettavia ensi vuonna alkavaan ohjelmaansa (hakemusten jättämisen dl 27.1.2017). Lisätietoja: [hakuohjeet ja -lomakkeet](#), [EU-FORA -ohjelman kotisivu](#) EFSAlla on auki myös [isäntäorganisaatiohaku](#) em. ohjelmaan.

IT kertoi **virkamiesvaihto-ohjelman kuulumisia** (*Guest Scientist*). Hän oli ollut EFSAssa vaihdossa ja osallistunut uuden konseptin miettimiseen Artikla 36 listan mukaisille organisaatioille. Uudistuksen tavoitteena on aikaan saada ketterä ja toimiva yhteistyöorganisaatioiden lista, sekä tehokas verkosto. Asian ympärille on perustettu FPista (IT, FI, NO, DK, ES ja EL) muodostettu työryhmä (*Focal Point Task Force on Article 36*) asiaa EFSA:n avuksi miettimään. FPt ovat tehneet aiheesta SWOT -analyysin (vastausprosentti oli 60), jonka tuloksia työryhmäläiset ovat mm. analysoineet. Analyysi lähetetään pian FPille kommentoitavaksi. Seuraavan kerran työryhmä kokoontuu ensi vuoden alussa seuraavan FP -kokouksen yhteydessä. Työryhmätyö kestää vuoteen 2018 asti, jolloin vuoden lopussa uuden konseptin pitäisi olla valmis. Stef Bronzwaer EFSASTa kiitti videon välityksellä työryhmää tähän astisesta työstä ja tiedusteli onko jollakin FPilla tiedossa jotain hyvää työkalua jota EFSA voisi ajatella hyödyntävänsä yhteydenpidossa Art36 listan organisaatioihin.

Sergio Potier Rodeia EFSASTa kertoi kaikkien maiden toimittaneen maakohtaiset **FP -raportit vuoden 2016 toiminnastaan** annettussa aikataulussa. EFSA:n on hyväksynyt niistä jo suurimman osan ja valinnut yhden auditoitavan maan. Osa maista (*FI mukaan lukien*) on lähettänyt EFSAAan jo pyynnön FP -sopimuksen uusimisesta ensi vuodelle. Loppuja hoputeltiin (dl 23.11). Muutamalla maalla (*FI mukaan lukien*) on ollut vaikeuksia varmentaa ja allekirjoittaa dokumentteja sähköisesti. EFSA toivoi, että jossain vaiheessa päästäisiin kokonaan eroon ei-sähköisistä dokumenteista, mutta korosti ettei tämä ole vielä pakollista. Keskusteluissa nousi esille mm. FP -raportin olleen viime vuotta helpompi tehdä, mikä EFSAA:n mukaan näkyikin laadukkaampina raporteina.

EFSA koostaa aikaisempien vuosien tapaan maiden sille toimittamista raporteista yhteisraportin, joka julkaistaan ensi vuoden alkupuolella EFSA:n sivuilla (todennäköisesti EFSA:n kansainvälisestä yhteistyöstä kertovan raportin yhteydessä). EFSA kertoi modifioivansa ensi vuoden raporttipohjaa ja lähettävänsä luonnoksen FPille kommentoitavaksi (dl 23.11). Vuoden 2018 raporttipohjaa ja sen sisältöä EFSA aikoo miettiä yhdessä FPien kanssa ensi vuoden aikana.

Hanna Eneroth Ruotsin elintarvikevirastosta jakoi **tietoa pohjoismaisesta riskibenefit -työpajasta**, joka järjestettiin Uppsalassa 22–23.9.2016. Työpajan tavoitteena oli lisätä pohjoismaista yhteistyötä eri alojen asiantuntijoiden kesken, sillä mm. elintarvikkeisiin liittyviä hyötyhaitta-analyysyjä on tehty melko vähän ja suurin osa niistä on tehty kalasta (hyötyjä esim. omega 3 rasvahapot ja D -vitamiini; haittoja mm. dioksiinit,

PCBt ja elohopea). Osallistujat esittelivät työpajassa maissaan tehtyjä hyötyhaitta-arvioita ja tulevaisuuden suunnitelmia. Tulevaisuuden tärkeimmiksi hyöty-haitta aiheiksi arvioitiin kananmunat, rasvat, palkokasvit ja täysjyvä tuotteet. Työpajan yhteydessä muodostettiin pohjoismainen *riskbenefit* -yhteistyöverkosto, jonka suomalainen jäsen on Maria Rönqvist Evirasta (jolta yksityiskohtaisempi matkakertomus saatavissa). Työpajasta julkaistaan myöhemmin raportti, jonka kirjoittamiseen yhteistyöverkostolaiset osallistuvat.

FR piti esityksen juuri valmistuneesta **pikkulapsiin liittyvästä massiivisesta TDS -raportista**, jonka tulosten mukaan 90 % analysoiduista noin 400 aineista ei aiheuta huolta. Joidenkin aineiden (n = 7) osalta riskiä ei voitu poissulkea (mm. alumiini, kadmium, elohopea) tai niitä tunnistettiin ”huoliksi” (n = 9) (mm. epäorgaaninen arseeni, lyijy, dioksiinit, furaanit, akryyliamidi). Lisätietoja [tästä](#)

DE piti esityksen kansallisesta Saksan riskinarviointi-instituutin (**BfR**) järjestämästä vuosittaisesta **FP - tapahtumasta**, johon oli kutsuttu puhujiksi myös kahden maan FPt (PT ja ES). FPien aiheet liittyivät EFSA:n kanssa tehtävään yhteistyöhön. DE:stä tapahtumaan oli kutsuttu Art36 organisaatioiden edustajat ja EFSA:n verkostolaiset. DE tiedusteli onko FP:llä käytössään tiedonvaihtolustoja yhteistyökumppaneilleen. FR kertoi, että heillä on FP:n ja verkostolaisten välillä. BE:llä FP:n, AFWG ja Art36 välillä. NO:lla FP:n ja panelistien välillä. Kaikki kuitenkin keroivat alustan käyttöasteen vaihtelevan. Kokemus on osoittanut, että salasanvoja hukataan runsaasti eikä alustaa osata käyttää. IT kertoi, että on jo pidemmän aikaa kuunnellut tarkalla korvalla muiden kokemuksia, eikä aio niiden perusteella ottaa erillistä alustaa käyttöön.

Kokouksessa päivitettiin myös tietoja [meneillään olevista ja lähiaikana avautuvista EFSA:n rahanhakukuulutuksista](#), jotka julkaistaan EFSA:n sivuilla. EFSA lähettää FP:lle tiedon hakujen avauduttua, jotka FP:t jakavat entiseen tapaan maissaan relevanteille tahoille.

Muut asiat

- EFSA on julkaissut [ohjeiston verkoston jäsenille](#), jonka on tarkoituksena toimia perehdytyspakettina uusille edustajille (hyödyllinen myös verkostoissa pitkään olleille). Ohjeisto kuvaa organisaatiotaan verkostossa edustavan henkilön roolin, nimitysprosessin, sekä sisältää konkreettisia ohjeita mm. tiedonvälitykseen ja hallinnollisiin menettelyihin.
- MK esitti EFSA:lle kutsun järjestää FP -kokous Makedoniassa. EFSA piti tätä mahdollisena, koska kyseessä on IPA -maa.
- EFSA:n AFn viestintätyöryhmä (AFCWG) jatkaa toimintaansa asiantuntijaverkostona. Ensimmäinen verkostokokous on ensi vuonna helmi-maaliskuussa.
- EFSA:n sivuilla on julkaistu [edellisen kokouksen pöytäkirja ja kokouksessa pidetyt esitykset](#).

Seuraavat kokoukset:

- ✓ 30th 8–9.2.2017 IT (Parma)
- ✓ 31th 17–18.5.2017 FI (Helsinki)
- ✓ 32th 13–14.9.2017 CZ (Praha)
- ✓ 33th 15–16.11.2017 IT (Parma)

JAKELU: Eviran jory, P. Tuominen, J. Husu-Kallio/MMM, T. Aaltonen/MMM